

Arheološko istraživanje lokaliteta Novo Selo Bunje na otoku Braču 2019. godine

Drpić, Jere; Botte, Emmanuel

Source / Izvornik: **Annales Instituti Archaeologici, 2020, XVI, 298 - 299**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:291:984964>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported](#)/[Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-19**

INSTITUT ZA
ARHEOLOGIJU

Repository / Repozitorij:

[RIARH - Repository of the Institute of archaeology](#)

Annales

Instituti

Archaeologici

XVI - 2020

Godišnjak

*Instituta za
arheologiju*

Nakladnik/Publisher

INSTITUT ZA ARHEOLOGIJU
INSTITUTE OF ARCHAEOLOGY

Adresa uredništva/Editor's office address

Institut za arheologiju/Institute of Archaeology
HR-10000 Zagreb, Ulica Ljudevita Gaja 32
Telefon/phone 385 (0) 1 6150250
fax 385 (0) 1 6055806
e-mail: iarh@iarh.hr
http://www.iarh.hr

Glavni i odgovorni urednik/Editor in chief

Marko Dizdar

Uredništvo/Editorial board

Katarina Botić, Hrvoje Kalafatić, Ana Konestra, Siniša Krznar, Andreja Kudelić, Bartul Šiljeg, Asja Tonc, Marina Ugarković, Mario Gavranović (Austrija), Boštjan Laharnar, Alenka Tomaž (Slovenija), Vesna Bikić, Perica Špehar (Srbija), Miklós Takács (Mađarska)

Izdavački savjet/Editorial committee

Jura Belaj, Marko Dizdar, Saša Kovačević, Goranka Lipovac Vrkljan, Daria Ložnjak Dizdar, Branka Migotti, Ivana Ožanić Roguljić, Ante Rendić Miočević, Tajana Sekelj Ivančan, Tihomila Težak Gregl, Tatjana Tkalčec, Željko Tomičić, Ante Uglešić, Snježana Vrdoljak

Lektura/Language editor

Ivana Majer i Marko Dizdar (hrvatski jezik/Croatian)

Prijevod na engleski/English translation

Marko Maras, Kristina Deskar i autori / Marko Maras, Kristina Deskar and authors

Korektura/Proofreaders

Katarina Botić

Dizajn/Design

REBER DESIGN

Računalni slog/Layout

Hrvoje Jambrek

©Institute of archaeology, Zagreb 2020.

Annales Instituti Archaeologici uključeni su u indeks/
Annales Instituti Archaeologici are included in the index:
Clarivate Analytics services – Emerging Sources Citation Index
SciVerse Scopus – Elsevier, Amsterdam

Ovaj rad licenciran je pod Creative Commons Attribution By 4.0 međunarodnom licencom /
This work is licenced under a Creative Commons Attribution By 4.0 International Licence

SADRŽAJ

Arheološka istraživanja

- 8** **Andrea Rimpf**
Anita Rapan Papeša
Marko Dizdar
- Rezultati zaštitnih istraživanja kasnoavarodobnoga groblja Šarengrad – Klopare 2019. godine
- 18** **Marko Dizdar**
- Rezultati istraživanja u Lovasu (zapadni Srijem) 2019. godine – Kasnohalštatsko i ranolatensko groblje
- 31** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- Prilog poznavanju topografije Sotina (*Cornacum*) u rimsko doba
- 39** **Boris Kratofil**
Marko Dizdar
Hrvoje Vulić
- Zaštitno arheološko istraživanje rimskodobnoga tumula 1 u Starim Jankovcima 2017.–2019. godine
- 54** **Katarina Botić**
- Kasnoneolitičko naselje Bršadin – Pašnjak pod selom, krono-stratigrafski prikaz tri sezone arheoloških istraživanja
- 71** **Ivana Ožanić Roguljić**
Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić
- Prilog poznavanju topografije teritorija kolonije Elije Murse unutar dnevne zone kretanja (*cotidianus excursus*)
- 78** **Dženi Los**
- Rezultati zaštitnih arheoloških istraživanja lokaliteta AN 6 Hermanov vinograd 1 na trasi južne obilaznice grada Osijeka
- 90** **Dženi Los**
- Rezultati arheološkoga istraživanja lokaliteta AN 2 Beli Manastir – Popova Zemlja
- 103** **Saša Kovačević**
- Nova Bukovica – Sjenjak 2019. godine

CONTENTS

Archaeological Excavations

- 8** **Andrea Rimpf**
Anita Rapan Papeša
Marko Dizdar
- The results of the rescue excavations of the Late Avar Age cemetery of Šarengrad – Klopare in 2019*
- 18** **Marko Dizdar**
- Research results in Lovas (Western Sirmia) in 2019 – The Late Hallstatt and the Early La Tène cemetery*
- 31** **Daria Ložnjak Dizdar**
Marko Dizdar
- A contribution to the understanding of the topography of Sotin (Cornacum) in Roman period*
- 39** **Boris Kratofil**
Marko Dizdar
Hrvoje Vulić
- Rescue archaeological excavations of the Roman age tumulus 1 in Stari Jankovci in 2017–2019*
- 54** **Katarina Botić**
- Late Neolithic settlement Bršadin – Pašnjak pod selom, chronostratigraphic sequence of three seasons of archaeological research*
- 71** **Ivana Ožanić Roguljić**
Bartul Šiljeg
Hrvoje Kalafatić
- Contribution to the topography of the territory of the colony Aelia Mursa within the daily movement zone (cotidianus excursus)*
- 78** **Dženi Los**
- Results of the rescue archaeological excavations of the site AN 6 Hermanov Vinograd 1 on the southern bypass route of the city of Osijek*
- 90** **Dženi Los**
- Results of the archaeological excavations of the site AN 2 Beli Manastir – Popova Zemlja*
- 103** **Saša Kovačević**
- Nova Bukovica – Sjenjak in 2019*

108 Marko Dizdar

Rezultati istraživanja groblja latenske kulture Zvonimirovo – Veliko polje u 2019. godini

108 Marko Dizdar

Research results of the La Tène culture cemetery at Zvonimirovo – Veliko polje in 2019

**114 Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Mario Gavranović
Marija Mihaljević**

Dolina na Savi – istraživanje naselja 2019. godine i osvrt na korištenje krajolika uz Savu u kasnome brončanom dobu

**114 Daria Ložnjak Dizdar
Marko Dizdar
Mario Gavranović
Marija Mihaljević**

Dolina na Savi – Excavations of the settlement in 2019 and an overview of the use of landscape along the River Sava in the Late Bronze Age

122 Juraj Belaj

O arheološkim istraživanjima ivanovačke kapele na lokalitetu Pakrac – Stari grad 2019. godine

122 Juraj Belaj

On the archaeological excavations of the chapel of the Knights Hospitaller at the site of Pakrac – Stari Grad in 2019

**135 Branko Mušič
Barbara Horn
Filip Matijević
Ivan Valent
Tajana Sekelj Ivančan**

Geofizička istraživanja arheoloških nalazišta s pretpostavljenom željezarskom djelatnošću na primjeru lokaliteta Bakovčice, Nadbarice i Ždala

**135 Branko Mušič
Barbara Horn
Filip Matijević
Ivan Valent
Tajana Sekelj Ivančan**

Geophysical research of archaeological sites with presumed iron-working activity on the example of the sites of Bakovčice, Nadbarice, and Ždala

143 Tena Karavidović

Močvarna željezna ruda – eksperimentalno testiranje utjecaja prženja rude na postupak taljenja i krajnji proizvod

143 Tena Karavidović

Bog iron ore – experimental testing of the impact of ore roasting on the melting process and the end product

153 Saša Kovačević

Zaštitna arheološka istraživanja tumula 1 – Gomile u Jalžabetu u 2019. godine

153 Saša Kovačević

Rescue archaeological excavations of tumulus 1 – Gomila in Jalžabet in 2019

159 Saša Kovačević

IRON-AGE-DANUBE INTERREG DTP 2019. u Jalžabetu: Od istraživanja i očuvanja do prezentacije i održive uporabe arheoloških spomenika, lokaliteta i krajolika

159 Saša Kovačević

IRON-AGE-DANUBE INTERREG DTP 2019 in Jalžabet: From research and preservation to the presentation and sustainable use of archaeological monuments, sites, and landscapes

**163 Luka Štefan
Sebastijan Stingl
Tomislav Čanković
Jelena Maslač
Sanja Sekulić
Maja Mrvelj**

Topografija i reambulacija Žumberačkoga gorja

**163 Luka Štefan
Sebastijan Stingl
Tomislav Čanković
Jelena Maslač
Sanja Sekulić
Maja Mrvelj**

Topography and revision of the Žumberak range

180 Andreja Kudelić Nikolina Bencetić Snježana Vrdoljak Kasno brončano i rano željezno doba na gradini Crkvišće – Bukovlje	180 Andreja Kudelić Nikolina Bencetić Snježana Vrdoljak <i>Late Bronze and Early Iron Age at the hillfort of Crkvišće – Bukovlje</i>
201 Gaetano Benčić Ana Konestra Enrico Cirelli Stari Tar/Tarovec (St. Blek, Tar) – pokušaj tipološke i funkcionalne interpretacije sakralnoga sklopa unutar srednjovjekovnoga naselja	201 Gaetano Benčić Ana Konestra Enrico Cirelli <i>Stari Tar/Tarovec (St. Blek, Tar) – attempt at a typological and functional interpretation of the sacral complex within the medieval settlement</i>
219 +Tihomir Percan James C. M. Ahern Darko Komšo Siniša Radović Mario Novak Katarina Gerometta Lia Vidas Ivor Janković Istraživanja u Ljubićevoj pećini kraj Marčane u sezoni 2020.	219 +Tihomir Percan James C. M. Ahern Darko Komšo Siniša Radović Mario Novak Katarina Gerometta Lia Vidas Ivor Janković <i>Excavations in Ljubićevo Pećina near Marčana in the 2020 season</i>
229 Ana Konestra Fabian Welc Paula Androić Gračanin Kamil Rabięga Bartosz Nowacki Agnese Kukela Tipologija i organizacija otočnih naselja Raba kroz dijakronijski pristup – Prvi podaci multidisciplinarnih istraživanja	229 Ana Konestra Fabian Welc Paula Androić Gračanin Kamil Rabięga Bartosz Nowacki Agnese Kukela <i>Rab island settlement typology and organisation through a diachronic approach – First data from a multidisciplinary research</i>
245 Lujana Paraman Marina Ugarković Martin Steskal Terenski pregled i dokumentiranje gradinskih nalazišta na širem trogirskom području u 2019. godini kao uvod u sustavno istraživanje Hiličkoga poluotoka	245 Lujana Paraman Marina Ugarković Martin Steskal <i>Field survey and documenting of hillfort sites in the wider Trogir area in 2019 as an introduction to a systematic research of the Hyllean peninsula</i>
269 Maja Zeman Ana Marinković Ivana Ožanić Roguljić Marina Šiša Vivek Suzana Damiani Preliminarna analiza rezultata aktivnosti istraživačko-edukacijskoga projekta Otkrivanje starih dubrovačkih katedrala (2018.–2020.)	269 Maja Zeman Ana Marinković Ivana Ožanić Roguljić Marina Šiša Vivek Suzana Damiani <i>Preliminary analysis of activity results for the research and educational project Discovering the Old Dubrovnik Cathedrals (2018–2020)</i>

Kratki izvještaji o istraživanjima

283-301

Short field reports

283-301

**Ostala znanstvena djelatnost
Instituta za arheologiju**

302-314

**Additional scientific activity of the
Institute**

302-314

Kratki izvještaji o istraživanjima

Short field reports

1. Lozan – Lendava
2. Osijek Vojakovački – Mihalj
3. Kalnik – Igrišće
4. Popovec Kalnički – Breg
5. Klenovec Humski – Plemički grad Vrbovec
6. Danilo Gornje
7. Brač – Novo Selo Bunje
8. Sveti Klement – Soline

Arheološko istraživanje lokaliteta Novo Selo Bunje na otoku Braču 2019. godine

JERE DRPIĆ
Institut za arheologiju
Ulica Ljudevita Gajeva 32
HR-10000 Zagreb
jdrpic@iarh.hr

EMMANUEL BOTTE
French National Centre for Scientific Research
MMSH, Centre Camille Jullian
5 rue du Chateau de l'Horloge BP 647
F-13094 Aix-en-Provence Cedex 2
France
botte@mmsch.univ-aix.fr

Krajem rujna i početkom listopada 2019. godine nastavljeno je istraživanje lokaliteta Novo Selo Bunje na dva položaja unutar rimske vile rustike. Cilj nastavka istraživanja bio je povezati i definirati do sada neistraženi središnji i južni dio vile s ranije istraženim dijelovima, što je uspješno i napravljeno. U središnjem dijelu otkriven je dio tijeska koji se vezuje uz gospodarski dio vile, a u južnome dijelu tri prostorije s dijelom starije arhitekture ispod zidova koji se vezuju uz stambeni dio vile na južnoj terasi (sl. 1).

Fokus arheoloških istraživanja 2019. godine na lokalitetu Novo Selo Bunje¹ bio je na sektoru 6 (središnjoj terasi vile) te sektoru 4 (južnoj terasi vile). Uklonivši humus u sektoru 6, pojavio se sloj šute tj. urušenja ispod koje je otkivena jama-prostorija trapezoidnoga oblika s dva kamena vertikalna nosača vitla (*stipites*) *in situ*. Pronađena struktura je identificirana kao ostatak sastavnoga dijela mehanizma za tijesak s velikom polugom (Brun 2005) koji se vezuje uz gospodarski dio vile. Uz tijesak, pronađen je i bazen za istjecanje ulja ili vina, na dnu s mozaikom od bijelih tesera, obložen vodonepropusnom žbukom. Prostorni smještaj tijeska u blizini mlina namijenjenoga drobljenju maslina sugerira da se s njime proizvodilo upravo maslinovo ulje.² Također, u samome jugozapadnom kutu ovoga sektora pronađeno je stepenište s četiri monolitne stepenice i podestom. Zapuna jame-prostorije tijeska i šuta iznad sadržavala je mnogo ulomaka obojene žbuke, veliku količinu tegula, imbreksa i životinjskih kostiju. Keramički materijal sastoji se uglavnom od afričkih i orijentalnih amfora te stolnoga posuđa (*terra sigillata*) druge polovice 5. do poč. 6. st. U sjeverozapadnome kutu i centralnome dijelu sektora 6 otkriveni su slojevi koji pripadaju najstarijoj fazi funkcioniranja lokaliteta. *Tegulae* s pečatom radionica cara Klaudija i Nerona, zajedno s ulomcima boca jadranske proizvodnje i posude tankih stijenki, datiraju ove slojeve od sredine do kraja 1. st. po. Kr. Nalaz specifičnoga ulomka crvene pompejanske posude s premazom govori u prilog tome da su prvi stanovnici vile najvjerojatno bili podrijetlom s Apeninskoga poluotoka. Istraživanja u sektoru 4 započela su uklanjanjem velikoga recentnog nasipa ispod kojega su otkrivene tri

nove prostorije vjerojatno stambene namjene. Najzapadnija prostorija je zbog količine nasipa ostala neistražena, dok su arheološki slojevi u istraženim prostorijama bili jako uništeni. U prostoriji sa sarkofagom, na spoju sektora 3 i 4, otkrivena je adaptacija zapadnoga zida s *in situ* pronađenim pragom. Također, ova prostorija spojena je sjevernim zidom za jugoistočni kut najistočnije novootkrivene prostorije. Ispod zidova jedne od novootkrivenih prostorija pronađena je struktura polukružnoga oblika od pravilnih klesanaca, iznutra obložena hidrauličkom žbukom. Prisutnost hidrauličke žbuke sugerira da se radi o manjem bazenu čiju bi namjenu u sklopu starije faze arhitekture na južnoj terasi vile trebala otkriti, nadamo se, buduća istraživanja.

LITERATURA / BIBLIOGRAPHY

- Botte, E., Bertrand, A., Jelinčić Vučković, K. 2016, Bunje (Novo Selo, Croatie), Campagne de fouilles 2015, *Chronique des activités archéologiques de l'École française de Rome* <https://doi.org/10.4000/cefr.1519>
- Botte, E., Jelinčić Vučković, K. 2017, Bunje (Novo Selo, Croatie), Campagne de fouilles 2016, *Chronique des activités archéologiques de l'École française de Rome* <https://doi.org/10.4000/cefr.1723>
- Botte, E., Bertrand, A., Jelinčić Vučković, K., Leys, N., Boisson, A. 2019, Bunje (Novo Selo, Croatie), campagnes 2017-2018, *Chronique des activités archéologiques de l'École française de Rome* <https://doi.org/10.4000/cefr.2419>
- Brun, J.-P. 2005, *Archéologie du vin et de l'huile en Gaule romaine*, Éditions Errance, Paris.
- Jelinčić Vučković, K., Botte, E., Bertrand, A. 2017, Arheološko istraživanje na lokalitetu Novo Selo Bunje na otoku Braču 2016. godine, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XIII, 111–116.
- Jelinčić Vučković, K., Botte, E. 2019, Arheološko istraživanje na lokalitetu Novo Selo Bunje na otoku Braču 2018. godine, *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XV, 201–216.
- Turkalj, K., Šegvić, N., Botte, E., Bertrand, A. 2016, Brač Novo Selo Bunje 2015., *Annales Instituti Archaeologici*, Vol. XII, 155–159.

1 Sustavna arheološka istraživanja kontinuirano se provode od 2015. godine (Botte et al. 2016; Turkalj et al. 2016; Botte, Jelinčić Vučković 2017; Jelinčić Vučković et al. 2017; Jelinčić Vučković, Botte 2019; Botte et al. 2019).

2 Da bi se točno utvrdilo o kakvoj se proizvodnji radi, izuzeto je niz uzoraka te su poslani na kemijsku analizu.

Sl. 1 Istraženi dijelovi sektora, Novo Selo Bunje, 2019. godine (snimio: M. Botte; uredio: J. Drpić)

Sl. 2 Lucerna s kristogramom (snimio: M. Botte)